

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Uw brief van

13 juni 2002

Ons kenmerk

HBO/AS/2002/24178

Contactpersoon

Zoetermeer

11 juli 2002

Onderwerp

Doorkiesnummer

Antwoorden op de vragen van lid Lambrechts

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de vragen van lid Lambrechts, van 12 juni 2002, kenmerk 2010211400, inzake nieuwe opleidingen op hogescholen en tweedegraads lerarenopleidingen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Lambrechts van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ingezonden 12 juni 2002, kenmerk 2010211400).

1.
Nee.

Zoals u inmiddels ook heeft kunnen lezen in mijn brief aan de Voorzitter van uw Kamer van 25 juni jongstleden, kenmerk HBO/AS/2002/22534, starten met ingang van het studiejaar 2003-2004 in totaal 125 nieuwe opleidingen aan de bekostigde hogescholen.

Van deze 125 opleidingen zijn er 34 zogenoemde nieuw-nieuwe opleidingen en 34 bestaande opleidingen die vanaf genoemde datum zullen worden aangeboden in nevenvestigingen.

Daarnaast gaan er 15 nieuwe opleidingen van start die tevens zullen worden aangeboden in een nevenvestiging.

De overige 42 "nieuwe" opleidingen zijn aangemeld in verband met de landelijk afgesproken conversie van het informaticaonderwijs (het betreft hier in feite dus een nieuwe indeling van reeds bestaande opleidingen).

2.
Zie het antwoord op vraag 1.

3.
Over de oorzaak van de groei van nieuwe opleidingen kunnen alleen speculatieve uitspraken worden gedaan. De oorzaak is er naar mijn oordeel in elk geval niet in gelegen dat er sprake zou zijn van een "interregnum" waarbij het Accreditatieorgaan nog niet operationeel is. Ook is het een misverstand dat de wettelijke toets op doelmatigheid van aanvragen voor nieuwe opleidingen terughoudend zou zijn toegepast.

In mijn meergenoemde brief van 25 juni jongstleden aan de Voorzitter van uw Kamer heb ik reeds uiteengezet welke motieven ten grondslag hebben gelegen aan mijn oproep aan de hogescholen (en universiteiten) om hun aanvragen voor nieuwe opleidingen voor het studiejaar 2003-2004 alsnog in te trekken. Hoewel mijn oproep tot mijn teleurstelling maar zeer beperkt weerklank heeft gevonden kan, mede als gevolg van mijn besluiten tot onthouding van rechten aan de niet ingetrokken aanvragen voor nieuwe opleidingen, naar mijn mening voor deze CROHO-ronde toch niet gesproken worden van een ongebreidelde groei van opleidingen.

4.
Mijn verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de nieuw te starten opleidingen geef ik op dezelfde wijze vorm als in voorgaande jaren. De ACO toetst en adviseert vooraf op het punt van de macro-doelmatigheid. De ACO beoordeelt daarbij onder meer of de opleiding qua inhoudelijk karakter als hoger beroepsonderwijs (hbo) kan worden aangemerkt.

Concreet hanteert de ACO de volgende toetsingselementen uit de ACO-instellingenbeschikking:

- voldoet de opleiding aan de kwaliteitseisen die aan betreffende opleiding gesteld moeten worden (hbo-karakter en profiel);
- doet de opleiding geen afbreuk aan de transparantie van het onderwijsaanbod;
- is in geval van een nieuw-nieuwe opleiding voldoende aannemelijk gemaakt dat deze als afzonderlijke opleiding moet worden ingericht en het initiatief niet kan worden gerealiseerd binnen een bestaande opleiding.

Het wettelijk instrumentarium dat ik tot mijn beschikking heb en dat ik ook heb gebruikt om verantwoorde besluiten te nemen over de nieuw te starten opleidingen is het gebruikelijke in hoofdstuk 6 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) verankerde instrumentarium. De WHW is in dit opzicht (nog) niet gewijzigd.

In mijn meergenoemde brief aan de Voorzitter van uw Kamer heb ik voorts aangegeven dat ik tevens - naast het toepassen van bedoeld wettelijk instrumentarium - alle hogescholen en universiteiten heb opgeroepen om de aanmeldingen van nieuwe opleidingen en nevenvestigingen voor registratie in het CROHO voor het studiejaar 2003-2004 op basis van vrijwilligheid in te trekken.

5.

Nee.

Tot de nieuw op te starten opleidingen behoren 21 tweedegraads lerarenopleidingen.

6.

Gegeven de ernstige tekorten op de arbeidsmarkt voor onderwijsgevendend is een uitbreiding van het aantal plaatsen waar een opleiding tot onderwijsgevend gevolgd kan worden voor mij in dit geval zwaarwegender geweest dan een verdere versnippering van het aanbod, hoe ongewenst een te grote versnippering ook is. De Christelijke Hogeschool de Driestar start met 6 nieuwe tweedegraads lerarenopleidingen. De Driestar heeft in het afstemmingsoverleg met andere hogescholen toegezegd het aantal ingeschreven studenten te fixeren op een capaciteit van 255 ingeschreven studenten per jaar. Tevens heeft de Driestar aangegeven dat er komende vijf jaar geen nieuwe tweedegraads lerarenopleidingen door de Driestar zullen worden aangevraagd. Daarop hebben de hogescholen in het afstemmingsoverleg aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de start van de nieuwe lerarenopleidingen. De ACO heeft, mede gelet op deze afspraak, positief geoordeeld over de doelmatigheid van de gevraagde lerarenopleidingen.

De Noordelijke Hogeschool Leeuwarden start met 1 nieuwe tweedegraads lerarenopleiding in Leeuwarden, daarnaast start de NHL met 14 nieuwe opleidingen in de nevenvestiging Groningen.

De NHL heeft nadrukkelijk aangegeven dat de nevenvestiging Groningen zich niet richt op schoolverlaters uit het voortgezet onderwijs maar dat het gaat om vrij kleine aantallen studenten, met name afstromers van de Rijksuniversiteit Groningen die omgeschoold willen worden. De NHL en de Rijksuniversiteit Groningen zijn op dit gebied een samenwerking aangegaan.

Met de uitbreiding van het onderwijsaanbod worden daarmee met name nieuwe doelgroepen aangesproken om de opleiding tot leraar te volgen, hetgeen een verdunning van het huidige aanbod niet vanzelfsprekend maakt.

De NHL is één van de instellingen die extra middelen ontvangt om het huidige aanbod te continueren en de bedrijfseconomische basis te versterken. Een van die maatregelen om dat laatste te doen is het aanspreken van nieuwe doelgroepen van een nevenvestiging in Groningen.

7.

Ja.

Nieuwe opleidingen in het CROHO 2001-2002 geregistreerd bij WO:
Aanmeldingen voor studiejaar 2002-2003 per 7 juni 2002

Univ.	Naam Opleiding	CROHO-onderdeel	CROHO-aanvragen
	per 7-6-2002		
LEI	Life Science & Technology	06286	Natuur 26
UU	Informatiekunde	09305	Natuur 42
EUR	Business Administration	06285	Economie 631
UM	Onderwijskunde	06613	G+M 1
KUB	Bedrijfswetenschappen	06834	Economie 163
TUD	Life Science & Technology	06286	Techniek 28
UT	Biomedische Technologie	06226	Techniek 69

Bron: IBG 14-6-2002

Gelet op het vorenstaande overzicht is er – behoudens de opleiding Onderwijskunde aan de Universiteit Maastricht - geen reden om te veronderstellen dat de nieuwe opleidingen in dusdanige moeilijkheden verkeren dat zij dit jaar of komend jaar zullen moeten stoppen.

8.

De garanties voor de academische kwaliteit van de opleidingen liggen besloten in de wettelijke verantwoordelijkheden van de opleidingscommissie (waar de helft van het totaal aantal leden uit studenten bestaat), de decaan en het college van bestuur. Dat geldt op gelijke wijze voor zogenoemde opleidingen in afbouw. Vooralsnog zie ik geen aanleiding voor speciaal toezicht door de inspectie. Het wettelijk verankerde kwaliteitszorgsysteem biedt voldoende waarborgen voor een adequate invulling van de onderscheiden verantwoordelijkheden.

Zoals ik hiervoor al aangaf is er, mede als gevolg van mijn besluiten op de aanvragen voor nieuwe opleidingen zoals toegelicht in mijn meer genoemde brief aan de Voorzitter van uw Kamer van 25 juni jongstleden, naar mijn mening geen sprake van een *ongebreidelde* groei van opleidingen. Er is dan ook geen aanleiding om vanwege die reden extra waarborgen te scheppen voor de kwaliteit van de opleidingen.

Zoetermeer, 11 juli 2002

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)